

ხელი

კოროასარი

ჩე ეს ახლა

მოთხოვების
სრული კრებული
4 ტომად

4

გაერს სულავაურის
გამომცემლობა

სარჩევი

მრაფიტი

ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	5
სოცენტრისამეს აპოკალიფსი	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	12
ხელმეორე	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	25
მაზეობის ნამდებები	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	36
სატარა	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	56
ვიღაც, ვინც აქვე ღაძრწის	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	77
სკოლა ლაშით	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	88
ქოშმარები	
ესპანურიდან თარგმნა ელისაბედ ყვავილაშვილმა	119
მანდეპიდიას საღამო	
ესპანურიდან თარგმნა რამაზ ხატიაშვილმა.....	134

მრავილი

ანტონი ტაპიესს¹

თამაშით რამდენი რამ იწყება, ან იქნებ მთავრდება კიდეც, ასე მგონია, გესიამოვნა, შენი ნახატის გვერდით სხვა ნახატი რომ დაინახე, შენ ეს შემთხვევითობას მიაწერე ან ვინ-მეს ახირებას და მხოლოდ მეორე ჯერზე მიხვდი, რომ ეს გამიზნულად ხდებოდა, და მაშინ დაკვირვებით დაუწყე თვალიერება, მოგვიანებით უკან დაბრუნდი კიდეც, რომ კიდევ ერთხელ გენახა, და თან უსაფრთხოების ჩვეული ზომები მიიღე: მაშინ დაბრუნდი, როდესაც ქუჩა ყველაზე უკაცრიელი იყო, უახლოეს კუთხეებში პოლიციის მანქანები არ ჩანდა, სრულიად გულგრილი გამომეტყველებით მიუახლოვდი, თუმცა გრაფიტისთვის პირდაპირ არ შეგიხედავს, არჩიე, მოპირდაპირე ტროტუარიდან ან დიაგონალზე გაგეხედა, ისე, თითქოს მის გვერდით შემინულმა ვიტრინამ დაგაინტერესა.

ეს თამაში შენ თვითონ წამოიწყე მოწყენილობის გამო, რაც ქალაქში არსებული მდგომარეობის წინააღმდეგ გამოხატული ნამდვილი პროტესტი არ ყოფილა, არც კომენდანტის საათის, არც კედლებზე მოწოდებების გაკვრისა

¹ ანტონი ტაპიესი (1923-2012) – კატალონიელი ფერმწერი, გრაფიკოსი, მოქანდაკე

თუ კედლებზე წერის მკაცრი აკრძალვის საწინააღმდეგოდ გაგიკეთებია. უბრალოდ ერთობლივი, ფერადი ცარცულით ხატავდი (ტერმინი „გრაფიტი“ წერვებს გიშლიდა, მეტისმეტად აკადემიურად გერმანულად), მერე დროდადრო მოდიოდი მის სანახავად, ცოტა გეამაყებოდა კიდეც, რომ შენ გამო მუნიციპალიტეტიდან მანქანა მოვიდოდა, მუნიციპალიტეტის შესაბამისი პერსონალი ნახატებს შლიდა და უმისამართოდ ილანძლებოდა. იმას, რომ ნახატებში პოლიტიკური აზრი არ იდო, მათვის მნიშვნელობა არ ჰქონდა – აკრძალვა ნებისმიერ ნახატს ეხებოდა, იმასაც კი, თუკი რომელიმე ბავშვი კედელს სახლს ან ძალლს მიახატავდა, ისინი მაინც მუქარითა და შეურაცხყოფით შლიდნენ. ქალაქში ისეთი მდგომარეობა სუფევდა, რომ უკვე არც იცოდი, საფრთხე საიდან იყო მოსალოდნელი; ალბათ ამიტომ მოგწონდა ამ ნახატებით თავის ერთგვარი დამკვიდრება, როდესაც ყოველ ჯერზე შესაფერის დროსა და ადგილს შენს ნებაზე არჩევდი.

მათ არასოდეს ჩავარდნიხარ ხელში, რადგან დროის შერჩევა სწორად გეხერხებოდა, ქუჩის გამწმენდი მანქანების გამოჩენამდე, თითქოს ბევრად სუფთა სივრცე გეხსნებოდა, იმდენად სუფთა, რომ ლამის იმედიც კი ჩაგსახვოდა. შორიდან საკუთარი ნახატის მომზირალი ხედავდი, გამვლელები მას თვალს როგორ შეავლებდნენ ხოლმე, რა თქმა უნდა, არავინ ჩერდებოდა, მაგრამ არც ისე გაივლიდა, უყურადღებოდ დაეტოვებინა ნაჩქარევად შესრულებული ორფერიანი აბსტრაქტული კომპოზიცია, ან ჩიტის კონტური, ან ორი გადაჭდობილი ფიგურა. წინადადება მხოლოდ ერთხელ დაწერე, შავი ცარცით: „მეც მტკივა“. ორი საათიც არ იყო გასული, რომ ამჯერად პოლიციამ თავად გააქრო ნარწერა. ამის შემდეგ მხოლოდ ნახატებს ტოვებდი.

როდესაც ერთ-ერთი შენი ნახატის გვერდით სხვა ნახ-

ატიც გამოჩნდა, ლამის შეგეშინდა, უეცრად საფრთხის შეგრძნება გაორმაგდა, შენ გარდა ვიღაცას კიდევ მოსწონდა უფსკრულის პირას სიარული, თან კიდევ უარესი, ის ვიღაც ქალი იყო. შენ ასე ვერ გააკეთებდი, აქ რაღაც სხვა ხდებოდა, უკეთესი, ვიდრე შენი ყველაზე თამამი ექსპერიმენტები: მასში ხაზი, თბილი ტონების სიჭარბე, ჰაერი, სიმსუბუქე იგრძნობოდა. რადგან აქამდე მარტო მოქმედებდი, ეს ჯილდოდ მოგეჩვენა; ალფროვანებული იყავი, მის გამო წუხდი, გეშინოდა, ვაითუ ეს მხოლოდ ერთადერთი შემთხვევა აღმოჩნდესო, ლამის თავი გაეცი, როდესაც სხვა შენი ნახატის გვერდით კიდევ ერთი ნახატი აღმოაჩინე, მოგინდა, მის წინ მდგარიყავი და გეცინა, თითქოს პოლიციელები ბრმები და სულელები ყოფილიყვნენ.

სხვა ცხოვრება დაიწყო, იდუმალი, მშვენიერი და ერთდროულად საფრთხით აღსავსე. სამსახური აღარ განაღვლებდა, გამუდმებით იპარებოდი იმ იმედით, რომ მას მიუსწრებდი, ნახატისთვის ისეთ ქუჩებს ირჩევდი, სადამდეც შეგეძლო, უფრო ადვილი, მოკლე გზით მიგეღწია; განთიადისას ბრუნდებოდი, დაღამებისასაც, ლამის სამ საათზეც. აუტანელი შინაგანი წინააღმდეგობის, იმედგაცრუების დრო იყო, როდესაც შენი ნახატის გვერდით კვლავ მეორეს აღმოაჩენდი, ქუჩა კი ცარიელი გხვდებოდა, ის არსად იყო და ამის გამო უფრო უკაცრიელი გეჩვენებოდა. ერთ საღამოს ნახატი პირველმა მან დატოვა; გარაუის კარზე წითელი და ცისფერი ცარცებით იყო შესრულებული, ჭიით შეჭმული ხის ფაქტურა და ლურსმნების თავები ოსტატურად ჰქონდა გამოყენებული. ამ ნახატში – ხაზებში, ფერებში – მისი პიროვნება ყველაზე სრულყოფილად ჩანდა, მაგრამ, გარდა ამისა, იგი ერთგვარად თხოვნას თუ კითხვასაც ჰგავდა, საშუალებას, შენთვის მოემართა. შენ კვლავ გამთენიას მიხვედი, როდესაც პატრულები იშვიათად დადიან ქალაქში,

მორიგეობა დასრულებული აქვთ და აღარაფერი ადარდებთ. და გარაუის კარზე დარჩენილ ადგილას სწრაფად მიახატე იალქნებიანი და დამბიანი პეიზაჟი; კარგად რომ არ დაკვირვებოდა კაცი, შეიძლება შემთხვევით გაქცეულ ხაზად ჩაეთვალა, მაგრამ ის ამას აუცილებლად შეამჩნევდა. იმ ღამით ძლივს მოასწარი საპატრულო პოლიციას დასხლტომოდი ხელიდან, შენს ოთახში ჯინი დალიე, მერე კიდევ დალიე და მას დაუწყე ლაპარაკი, უთხარი ყველაფერი, რაც იმ დროს ენაზე მოგადგა, ეს შენი მონოლოგი კიდევ ერთ მეტყველ ნახატს ჰგავდა, კიდევ ერთ იალქნებიან ნავსაყუდელს. წყნარ, გარუჯულ არსებად წარმოიდგინე, ისიც კი დაინახე, როგორი ტუჩები შეიძლებოდა ჰქონოდა, როგორი მკერდი, მისი სურვილიც კი გაგიჩნდა.

უეცრად თავში გაგიელვა, რომ პასუხისმოგვის აუცილებლად დაბრუნდებოდა, თავის ნახატთან ისიც ისევე მივიდოდა, როგორც შენ უბრუნდებოდი ხოლმე შენს ნახატებს, და თუმცა ქალაქის ბაზარში თავდასხმის შემდეგ ქუჩა უფრო საშიში გახდა, მაინც გაბედე და გარაუის სანახავად წახვედი. გადაწყვიტე, მიახლოებოდი მაინც, კუთხეში მდგარ კაფეში უსასრულოდ ბევრი ლუდი დალიე. სისულელე იყო იქ მისვლა, თუნდაც დაბრუნებულიყო და შენი ნახატი ენახა, იქ არ შეყოვნდებოდა, ახლომახლო ჩავლილი ქალებიდან ნებისმიერი შეიძლებოდა ყოფილიყო. მეორე დილას ერთი ნაცრისფერი კედელი აირჩიე და ზედ თეთრი სამკუთხედი მიახატე, რომელსაც გარს მუხის ფოთლების მსგავსი ლაქები შემოატარე; კედელი იმავე კაფეს ფანჯრიდანაც შეგეძლო დაგენახა (გარაუის კარი უკვე ჩამორეცხეს და გაბრაზებული პატრული წამდაუნუმ იგინებოდა), შებინდებისას იქაურობას ცოტა დაშორდი, მაგრამ ისეთ წერტილებს ირჩევდი, საიდანაც ნახატი მაინც ჩანდა, ერთი წერტილიდან მეორეზე გადადიოდი, ფარდულებში ათას სისულელეს ყიდულობდი,

რათა ზედმეტი ყურადღება არ მიგექცია. უკვე გვიანი ლამე იყო, როდესაც პოლიციის სირენის ხმა გაიგონე და ფარების შუქმა თვალი მოგჭრა. დანგრეული სახლის ნაცრისფერ კედელთან რაღაც ხალხმრავლობა შენიშნე, ყოველგვარი სალი აზრის სანინაალმდეგოდ იქით გაიქეცი, მხოლოდ შემთხვევამ გიხსნა, კუთხიდან რაღაც მანქანა გამოვარდა და პოლიციის მანქანის დანახვაზე მძღოლმა სწორედ შენსა და პოლიციის მანქანას შორის დაამუხრუჭა. შენ კი უკვე შენიშნე, როგორ მიათრევდნენ ხელთათმნიანი ხელები ვიღაც შავთმიანს, წიხლებს ურტყამდნენ და განწირული ყვირილი ისმოდა. სანამ მანქანაში შეაგდებდნენ და წაიყვანდნენ, წამით ლურჯ შარვალს ჰკიდე თვალი.

კარგა ხნის შემდეგ (ციებიანივით გაცახცახებდა, საშინელება იყო იმაზე ფიქრი, რომ ეს ყველაფერი შენი ნახატის გამო მოხდა, ნაცრისფერ, ნახევრად დანგრეულ კედელზე რომ დატოვე) ბრბოს შეერიე და მოახერხე, კედელზე დატოვებული ლურჯ ფერებში შესრულებული მონახაზი შეგეთვალიერებინა, ფორთოხალიც გაარჩიე, რომელიც ალბათ მის სახელს ან მის ტუჩებს თუ ნიშნავდა, მაგრამ სანამ წაიყვანდნენ, პოლიციელებს ნახატი გადაედლაბნათ; მიუხედავად ამისა, რაც დარჩენილიყო, საკმარისი აღმოჩნდა იმის მისახვედრად, რომ ის შენს დატოვებულ სამკუთხედზე გაძლევდა პასუხს – სრულყოფილი და მშვენიერი ფორმის წრეს თუ სპირალს, რომელიც „ჰო“-ს, „სამუდამოდ“-ს ან „ახლა“-ს ნიშნავდა.

კარგად გესმოდა, რომ იმდენი დრო კი გექნებოდა, დაწვრილებით წარმოგედგინა, რა მოხდებოდა ცენტრალურ ციხეში; ქალაქში ხმები ნელ-ნელა ჟონავდა, ადამიანები დაპატიმრებულების ბედს იგებდნენ, და მათგან თუ ვინმეს ხელახლა შეხვდებოდნენ, ამჯობინებდნენ, არ შეემჩნიათ, ასე რომ, ისინიც თითქოს დუმილის ამ შეთქმულებაში

ქრებოდნენ, შეთქმულებაში, რომლის დარღვევას ვერავინ ბედავდა. შენ ეს მშვენივრად იცოდი, იმ ღამით ვერც ჯინ-მა გიშველა და ვერც ვერაფერმა. ხელებს იჭამდი, ფერად ცარცებს ფეხით თელავდი, სანამ სიმთვრალემ და ქვითინმა თავი არ წაგართვა.

ჰო, დღეები გადიოდა, მაგრამ შენ სხვანაირად ცხოვრება აღარ შეგეძლო. სამსახურიდან კვლავ იპარებოდი და ქუჩებში დახეტიალებდი, ფარულად იმ კედლებსა და კარებს ათვალიერებდი, სადაც მასთან ერთად ხატავდი. ყველაფერი ჩამორეცხილი იყო, სუფთა; ერთი ყვავილი მაინც ყოფილიყო მიხატული, რომელსაც გულუბრყვილო მოსწავლე სკოლიდან მოპარული ცარცით სულსწრაფობით სადმე დატოვებდა. შენც ვერ მოახერხე თავის შეეავება, ერთი თვის შემდეგ გარიურაჟზე ადექი და იმ ქუჩაზე მიხვედი, სადაც ის გარაჟი გეგულებოდა. პატრული არსად ჩანდა, კედლები სრულიად სუფთა იყო; სადარბაზოდან კატა საეჭვოდ შემოგცეროდა, როდესაც ცარცების ამოლაგება დაინტერირდა, სადაც მან თავისი ნახატი გიძლვნა, ხის ფიცრები მწვანე კივილით შეავსე, სიყვარულის ახსნისა და მადლიერების ხასხასა ალისფერით, შემდეგ ნახატს ოვალი შემოავლე, რომელიც ერთდროულად შენი ტუჩებიც იყო, მისი ტუჩებიც და იმედიც. კუთხეში ნაბიჯების ხმა გაისმა და ამან გაიძულა იქიდან გაქცეულიყავი, ცარიელი ყუთების უკან დაიმალე, ვიღაც მთვრალი გიახლოვდებოდა, ბარბაცებდა და ცხვირში რაღაცას ღიღინებდა, დააპირა კატისთვის ფეხი ამოეკრა, მაგრამ წონასწორობამ უმტყუნა და ზუსტად ნახატის ქვეშ პირქვე დაემხო. შენ კი მშვიდად, აუჩქარებლად ნახვედი და მზის პირველ სხივებთან ერთად ისე დაიძინე, როგორც დიდი ხანია არ დაგძინებია.

ცნობისმოყვარეობის გამო ნახატი იმავე დილით შორიდან შეათვალიერე, ჯერ არაფერი წაეშალათ. შუადღისა-

საც მიხვედი; საოცარი იყო, მაგრამ ყველაფერი ისევ ისე
დაგხვდა. არეულობას ქალაქის შემოგარენში (როგორც
საინფორმაციოდან შეიტყვე) პატრულის ყურადღება ჩვეუ-
ლი საქმიანობიდან იქით გადაეტანა; მოსალამოებულზე
ისევ იქ დაპრუნდი, ამ დღის მანძილზე რამდენი ადამიანი
ნახავდა. ღამის სამ საათს დაელოდე და კვლავ წახვედი,
ქუჩა ცარიელი და შავი იყო, სხვა ნახატს თვალი შორიდანვე
მოჰკარი, მისი გამორჩევა მხოლოდ შენ შეგეძლო, პატარა
იყო და მაღლა, შენი ნახატის მარცხნივ დაეტოვებინა. უფრო
მეტად მიუახლოვდი, ერთდროულად ერთგვარი წყურვი-
ლისა და საშინელების შეგრძნება დაგეუფლა, ნარინჯის-
ფერ ოვალში უამრავი იისფერი ლაქა გაარჩიე, რომლებიც
დასივებულ სახეს, ჩალურჯებულ თვალს, მუშტის დარტყ-
მით დამახინჯებულ პირს მიაგავდა. ვიცი, ვიცი, შენთვის
სხვა რა უნდა დამეხატა?! სხვა რაღა უნდა მეთქვა? მაგრამ
ხომ უნდა დაგმშვიდობებოდი და კიდევ მეთხოვა, ხატვა
განაგრძე-მეთქი. შენთვის რაღაც უნდა დამეტოვებინა,
სანამ ჩემს თავშესაფარს დავუბრუნდებოდი, სადაც სარკეც
კი არ არის, მხოლოდ ღრმულია, სადაც საბოლოო სრულ
სიბნელემდე შემეძლება დავიმალო, იმდენი რამ გავიხსენო,
დროდადრო კი წარმოვიდგინო, როგორ განაგრძობ კვლავ
ხატვას, როგორ გამოდიხარ ღამღამობით სახლიდან, რომ
ისევ ხატო.

სოლენტინამეს¹ აკოქაღიფსი

ტიკოები² რაც არიან, კარგად ვიცით, ვითომ ჩუმები არიან, მაგრამ მათგან გამუდმებით რაღაც სიურპრიზებს უნდა ელოდეს კაცი. აი, მაგალითად, უბრალოდ კოსტა-რიკის სან-ხოსეში ჩაფრინდები, იქ კი კარმენ ნარანხო³, სამუელ როვინსკი⁴ და სერხიო რამირესი⁵ დაგხვდებიან (ეს უკანასკნელი, მართალია, ტიკო არ არის, ნიკარაგუელია, მაგრამ, კაცმა რომ თქვას, რა მნიშვნელობა აქვს, თუკი ისეთივეა. მე რომ არგენტინელი ვარ, ხომ შეიძლება შინაურულად საკუთარ თავს მეც ტიკო დავუძახო, ჰოდა, ისინიც ნიკა და ტიკო რომ იყვნენ, რა განსხვავებაა? არავითარი). სწორედ ისეთი წარმოუდგენელი სიცხე იყო, როგორიც აქ არის ხოლმე, ეს კიდევ არაფერი, ჩასულები არ ვიყავით, რომ პირდაპირ

¹ სოლენტინამე – პატარა კუნძულების ნიკარაგუის ტბის სამხრეთით. 1965 წელს ერნესტო კარდენალმა ერთ-ერთ კუნძულზე შექმნა რელიგიურ-საგანმანათლებლო კომუნა, რომლის ნევრებიც მონაწილეობდნენ პარტიზანულ ბრძოლებში სომოსას წინააღმდეგ. სახელისუფლებო ძალები ხშირად ატარებდნენ დამსჯელ ლონისძიებებს, 1977 წლის შემოდგომაზე კი კომუნა გაანადგურეს.

² ტიკო – ასე უნიდებენ კოსტარიკელებს.

³ კარმენ ნარანხო (1931-2012) – ცნობილი კოსტარიკელი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე, პოლიტიკოსი

⁴ სამუელ როვინსკი (1932-2013) – კოსტარიკელი დრამატურგი, სცენარისტი და ესეისტი

⁵ სერხიო რამირესი (1942) – ნიკარაგუელი მწერალი, უურნალისტი და საზოგადო მოღვაწე